

כ"ט באדר, התש"פ
25/03/2020
סימוכין: 167746120

לכבוד
מנהלי מחלקות ברשויות מקומיות
לשכות בריאות
מנהלי בתי עסק
שלום רב,

הנדון : המלצות לחיטוי כנגד נגיף הקורונה

- על מנת לחדד את ההמלצות המקצועיות לגבי חיטוי יעיל נגד נגיף הקורונה, חשוב להדגיש :
- **עיקר ההדבקה מנגיף הקורונה הוא ממגע ישיר (קרבה בין אנשים), והדבקה מרסס נשימתי.** ידוע שהווירוס עלול לשרוד על משטחים שונים בין מספר שעות עד מספר ימים. לנגיף יש מעטפת אשר הינה רגישה לחומרי חיטוי.
  - במקומות ציבוריים בשטח פתוח (כגון מתקני שעשועים, ספסלים, תחנות אוטובוס ברחוב, מתקני ספורט בשטח פתוח, מדרכות) הסיכוי להדבקות ממשטח הוא מזערי ולכן אין צורך בביצוע חיטוי כולל ביצוע חיטוי באמצעות מטוסי ריסוס או ערפול ביישובים.
  - במקום ציבורי סגור, מומלץ לבצע חיטוי על משטחים בהם נוגעים בתדירות גבוהה (כדוגמת: ידיות, כפתורים ומתגים, מקלדות, מסכי מגע, מעקות, שולחנות ומשטחי עבודה) עם חומר חיטוי על בסיס אלכוהול בריכוז של לפחות 70% או באמצעות תמיסת כלור בריכוז 0.1% sodium hypochlorite, עד לייבוש המשטחים (למשל הכנת תמיסה המורכבת מ 40 מ"ל - 1 ליטר מים). החיטוי יתבצע על משטחים ולא ערפול בחלל/באמצעות "פוגר". החיטוי אפקטיבי יותר על משטחים נקיים. משמעות הדבר היא כי יש לנקות תחילה את המשטח המיועד לחיטוי ורק לאחר מכן לחטא. מומלץ להציב מתקנים לחיטוי ידיים במקומות נגישים ונראים לעין.
  - במרכולים בתי מרקחת ובתי עסק אחרים: החיטוי יתבצע על משטחים ולא ערפול בחלל/באמצעות "פוגר". מומלץ לבצע חיטוי מספר פעמים ביום **בניגוב** על משטחים בהם נוגעים בתדירות גבוהה, למשל בידיות של עגלות סופר, קופות ומשטחים אחרים בהם יש מגע של אנשים רבים. מומלץ להציב מתקנים לחיטוי ידיים במקומות נגישים ונראים לעין.
  - במרכולים, אין לבצע חיטוי ישיר על מזון בין אם הוא ארוז או חשוף (פירות וירקות, לחמים וקטניות).

יש להדגיש כי אין להשתמש בציוד הדברה משומש לטובת פעולות חיטוי, מחשש לשאריות חומרי הדברה בציוד.
תודה מראש על שיתוף הפעולה ביישום ההנחיות.
מצורפים תרגומים בערבית ובאנגלית.

בכבוד רב,

עמיר יצחקי

ראש המערך הארצי לבריאות הסביבה

אלי חצרה,

מדراء أقسام السلطات المحليه
مكاتب الصحة
مدراء المصالح

الموضوع: توصيات لتعقيم مضاد لفايروس الكورونا

لتأكيد التوصيات المهنية فيما يخص التعقيم الناجع ضد فايروس الكورونا،
من المهم الانتباه للأمور التالية:

- أساس العدوى من فايروس الكورونا يكون من اللمس المباشر (التقارب بين الناس)، والعدوى من الرذاذ الخارج من مجرى التنفس. معلوم أنه يمكن للفايروس البقاء على أسطح مختلفة من عدة ساعات وحتى أيام معدودة.
- الفايروس مغلف بغلاف حساس للمواد المعقمة.
- في الأماكن العامة المفتوحة (مثل منشآت الألعاب، مقاعد، محطات الباصات في الطريق، منشآت رياضية في أماكن مفتوحة والأرصفة) احتمال الإصابة بالعدوى من الأسطح هو ضئيل لذلك ليست هنالك حاجة للتعقيم، يشمل ذلك التعقيم بواسطة طائرات رش في القرى.
- في الأماكن العامة المغلقة، موصى تعقيم الأسطح التي تتعرض لللمس بشكل كبير جداً (مثل: المقابض، الأزرار والمفاتيح، لوحة المفاتيح في الحاسوب، شاشات اللمس، الدرايزين، الطاومات، وأسطح العمل) بمادة معقمة أساسها كحول لا يقل تركيزه عن 70%، أو بواسطة محلول الكلور، والانتظار حتى تجف الأسطح (يمكن تحضير محلول مكوّن من 40 ملتر من الكلور و لتر واحد من الماء). يجب أن يكون التعقيم على الأسطح نفسها مباشرة وليس

النثر في الجو بواسطة "مُبيد". بحيث يكون التعقيم فعالاً ومفيداً أكثر على الأسطح النظيفة. هذا يعني أنه يجب أولاً تنظيف الأسطح المراد تعقيمها ومن ثمّ تعقيمها. من المفضّل وضع معقّمات اليدين في أماكن من السهل الوصول إليها ورؤيتها.

- في السوبر ماركت، في الصيدليّة وفي مؤسّسات أخرى: يجب أن يكون التعقيم مباشرة على الأسطح وليس النثر في الجو بواسطة "مُبيد". من المفضل إجراء التعقيم عدّة مرات في اليوم من خلال مسح الأسطح التي تمّ لمسها بشكل كبير جداً، مثل مقبض سلّة المُشترّيات، الصناديق والأسطح الأخرى التي يتم لمسها من قبل أشخاص كثيرين. من المفضّل وضع معقّمات اليدين في أماكن سهلة الوصول والرؤية.
  - في السوبر ماركت، يجب عدم التعقيم المباشر للطعام إن كان مغلّفًا أو مكشوفًا (كالخضروات، الفواكه، الخبز والبقوليات). من المهم التأكيد بوجود عدم استعمال مبيدات للحشرات من أجل التعقيم، خوفًا من بقايا مبيدات للحشرات في المُعدّات.
- شكرًا سلفًا على التعاون في تنفيذ التوصيات.

Corona Virus : Disinfection recommendations

Following are recommendations for effective disinfection against the corona virus:

- Based on what is currently known about the virus, transmission from person-to-person happens most frequently among close contacts. This type of transmission occurs via respiratory droplets. Current evidence suggests that novel coronavirus may remain viable for hours to days on surfaces made from a variety of materials
- The corona virus is an enveloped virus which is sensitive to chlorine and other oxidants.
- In outdoor public spaces (such as playgrounds, benches, bus stops, outdoor sports facilities, sidewalks) the possibility of contamination from a surface is minimal, thus there is no need to perform disinfection procedures, including spraying or fogging.
- In Indoor public spaces, it is recommended to disinfect frequently touched surfaces (such as: handles, buttons and switches, keyboards, touch screens, handrails, tables and countertops) with an Alcohol based disinfectant at a concentration of at least 70% or by a 0.1% Chlorine solution (preparing a 0.1% sodium hypochlorite solution: 40 ml bleach in 1 liter of water), until the surfaces dry.
- Disinfection will be performed on surfaces and not by fogging .
- Disinfection is more effective on clean surfaces. Cleaning of visibly dirty surfaces followed by disinfection is a best practice measure for prevention of COVID-19. Placing hand sanitizers in accessible and visible places is recommended.
- In supermarkets, pharmacies and other businesses: disinfection will be performed on surfaces and not by fogging. It is recommended to disinfect several times a day by wiping frequently touched surfaces such as cart handles, cash registers and other surfaces. We recommend placing hand sanitizers in accessible and visible places.
- In supermarkets, no direct disinfection of food will be carried out, whether packaged or uncovered (such as fruits, vegetables, Breads and legumes).

It should be emphasized that used pest control equipment should not serve disinfection operations, for fear of pesticide residue in the equipment.

Thank you in advance for your cooperation in implementing these guidelines.